

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням педагогічної ради

Протокол №1 від 29.08.2024

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ 6 КЛАСУ

Розроблена на основі модельної програми Н. Голуб, О. Горошкіної

«Українська мова. 5-6 класи»

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України(наказ від 12.07.2021 № 795)

2024 рік

I. ВСТУП.

Мета навчання української мови – розвиток особистості здобувача освіти засобами предмета, а саме:

- пізнання мови як цілісної системи, що забезпечує розвиток людини (мислення, пізнання світу, комунікацію, самовираження й самовдосконалення, емоційний світ тощо) і функціонування суспільства;
- формування компетентного мовця, носія духовності, культури й традицій українського народу.

Відповідно до мети поставлено такі **завдання**:

- 1) виховання ціннісного ставлення до української мови як державної;
- 2) розкриття потенційних можливостей мови для життя й діяльності людини, суспільства;
- 3) виховання потреби пізнавати мовне розмаїття (фонетичне, лексичне, фразеологічне, граматичне) й активно користуватися ним, удосконалювати культуру усного й писемного мовлення;
- 4) формування мовного чуття, усвідомлення естетичної й культурної цінності мови;
- 5) засвоєння знань, формування вмінь і навичок, необхідних для ефективної комунікації.

Програму укладено з дотриманням таких **принципів**:

- **світоглядності** (дібрані теми й поняття сприяють розвиткові в суб'єктів освітнього процесу наукового уявлення про мову, її функції, системний характер, багаті виражальні можливості, роль у житті й становленні людини тощо);
- **інструментальності** (можливість застосування знань, умінь і навичок в усіх сферах життя людини);
- **доступності** (відповідність змісту віковим особливостям і рівневі розвитку учнів);
- **систематичності й логічної послідовності** (змістовий компонент укладено з дотриманням логічної послідовності й взаємозв'язку);
- **соціалізації** (знання, уміння й навички сприяють соціалізації учнів);
- **культуровідповідності** (вивчаючи мову, її носії засвоюють притаманну їй народів культуру).

Нормативно-правова база, на основі якої укладено програму:

- 1) Закон України «Про освіту».
- 2) Закон України «Про повну загальну середню освіту».
- 3) Державний стандарт базової середньої загальної освіти.
- 4) Освітня програма навчального закладу.
- 5) Модельна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.)

ЗМІСТ НАВЧАННЯ

№ ТЕМИ	ТЕМА	ПІДТЕМИ	КІЛ-ТЬ ГОД.	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ	ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
1	Краса і багатство української мови (3)	Краса звучання української мови. Багатство української мови	3	- Організовує свою діяльність (мотивує, ставить цілі, планує, прогнозує, контролює, здійснює рефлексію, коригує); - характеризує деякі основні особливості структури та окремі деталі мовного оформлення нескладних у мовному плані невеликих текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів або уривків із них), що належать до різних стилів і жанрів; - робить висновки на основі прочитаного нескладного в мовному плані тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту або уривка з нього); - пояснює вплив мовних засобів у тексті на формування власного естетичного смаку; - передає нескладні в мовному плані невеликі тексти (зокрема художні тексти, медіатексти або уривки з них) словесно (переказ, конспект), графічно (схема, таблиця тощо); - добирає доречні типові засоби милозвучності для оформлення невеликого типового власного висловлення; - виявляє і виправляє типові порушення правил милозвучності в мовленні, спираючись на засвоєні мовні норми; - використовує знання про милозвучність, багатство української мови для вдосконалення власного мовлення .	Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія). Пізнавальна діяльність (дослідження критеріїв краси й багатства української мови; добір прикладів, що свідчать про красу й багатство мови тощо). Текстова діяльність (читання текстів уголос; аналіз текстів за певною ознакою: ритміки, мелодики мови, повнозвучної вимови, співвідношення голосних і приголосних звуків у словах; виявлення неологізмів, архаїзмів, історизмів, діалектизмів тощо; визначення ролі суфіксів і префіксів у словах; переказування тексту (з дотриманням лексичного багатства; з розширенням тексту синонімами, фразеологізмами тощо). Мовленнєва діяльність (усне повідомлення на визначену тему)
2	Будова слів. Орфо	Повторення вивченого раніше про будову слова, форми слова й спільнокореневі слова, значущі частини слова. Спільнокореневі слова й форми слова. Спільнокореневі слова як засіб зв'язку речень у тексті Основа (корінь, суфікс, префікс) і закінчення –	13	- Організовує свою діяльність (мотивує, ставить цілі, планує, прогнозує, контролює, здійснює рефлексію, коригує); - доречно використовує в мовленні вивчені мовні одиниці; - використовує знання про будову слова для вдосконалення власного мовлення; - добирає потрібні мовні засоби, дотримуючись основних мовних норм, ураховуючи роль значущих частин слова; - спостерігає за значущими частинами слова в мовленні, зокрема й на прикладі літературних творів ; - складає та оформлює невелике типове власне висловлення з використанням вивчених мовних одиниць; - знаходить і виправляє типові помилки у	Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія). Пізнавальна діяльність (пояснення й застосування правил написання значущих частин слова; визначення спільного лексичного значення спільнокореневих слів, що належать до різних частин мови; розмежування спільнокореневих слів і форм одного слова; визначення змінних і незмінних частин мови, складних слів; добір спільнокореневих слів; розбір слів за будовою; пояснення функцій значущих частин слова:

	графія	значущі частини слова Написання префіксів з-, зі-, с-, роз-, без-. Написання префіксів пре-, при-, прі-. Правила написання букв е, и, і в суфіксах -ечок-, -ечк-, -ичок-, -ичк-. Правила написання букв е, и, і в суфіксах -інн-(я), -ення-(я), -инн-(я), -ив-(о), -ев-(о). Букви е, о, и в прикметникових суфіксах -ев- (-єв-), -ов-, -ин-, -ін-, -ичн-. Антонімічні префікси й суфікси Незмінні й змінні слова Складні слова.		змісті тексту, будові слова, написанні значущих частин слова; - висловлює власні почуття та враження щодо зображених у тексті (художньому тексті, медіатексті тощо) людей, подій, ситуацій, ставлення до них, використовуючи слова з суфіксами, що надають слову емоційного забарвлення та виразності; - редагує текст, уникаючи скупчення спільнокореневих слів; - користується орфографічним словником.	префіксів (творення слів, синонімів, антонімів), суфіксів (творення нових слів, надання словам емоційного забарвлення); пошук ситуацій, що потребують застосування вивченої теми; виокремлення частин будови слова, пояснення значень закінчення для творення форм слова; виконання вправ, що передбачають застосування орфографічних правил; виявлення проблемних ситуацій, спричинених орфографічними помилками. виконання завдань, що передбачають використання орфографічного словника; аргументування власної думки тощо). Текстова діяльність (пошук у тексті форм одного слова й спільнокореневих слів; аудіювання, читання й складання текстів, що містять слова із суфіксами, які надають слову емоційного забарвлення й виразності; виявлення й аналіз у текстах помилок, спричинених недоцільним уживанням спільнокореневих слів або форм слова; редагування речень і текстів; редагування тексту/речень; складання й оформлення власного висловлення згідно з усталеними орфографічними нормами; тощо). Мовленнєва діяльність (усне висловлення на визначену тему)
3	Словотвір. Орфографія	Повторення вивченого у 3-4 класах. Словотвір – розділ мовознавства і джерело збагачення мови. Змінювання і творення слів. Твірне слово. Основні способи словотворення. Творення і правопис складноскорочених слів. Складні слова. Сполучні о, е в складних словах. Правопис складних слів	13	Організовує свою діяльність (мотивує, ставить цілі, планує, прогнозує, контролює, здійснює рефлексію, коригує); - обирає комунікативно доцільний варіант слова з опорою на знання про способи словотворення (розвивальний, а не розвиваючий); - виявляє власні мовні вподобання в доборі мовних засобів; - збагачує власне мовлення, послуговуючись різноманітними джерелами; - використовує словотвірні засоби для передавання власних емоцій, створення комфортної атмосфери; - записує власні міркування з використанням виучуваного мовного явища; - складає та оформлює власне висловлення згідно з усталеними словотвірними нормами; - виявляє і виправляє помилки, допущені в тексті, спираючись на засвоєні мовні норми; - добирає потрібні словотвірні засоби, дотримуючись основних мовних норм; - імпровізує з окремими художніми засобами (словотвірними); - створює невеликі типові повідомлення / медіатексти в захищених	Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; припущення; організація роботи; самоконтроль, рефлексія). Пізнавальна діяльність (визначення способів творення слів, стилістичних засобів словотвору; добір словотвірного ланцюжка; творення і написання слів суфіксальним способом: іменників (суфікси -ин(а), -ств(о), -зтв(о), -цтв(о)), прикметників (суфікси -ськ-, -цьк-, -зьк-); творення і написання складних, складноскорочених слів, комунікативно доцільне застосування їх; пояснення ролі складних слів у мовленні; виконання завдань, що передбачають використання орфографічного словника тощо). Текстова діяльність (визначення ролі слів емоційно-експресивними суфіксами; виявлення в тексті виучуваних мовних одиниць; збагачення/перетворення тексту за

		разом, із дефісом, окремо. Написання слів з пів. Словотвірний ланцюжок. Зміни приголосних під час творення іменників із суфіксом -ин-(а) від прикметників на -ський, -цький. Зміни приголосних під час творення іменників із суфіксами -ств-(о), -зтв-(о), -цтв-(о); прикметників із суфіксами -ськ-, -цьк-, -зък-. Словотвірний розбір слова.		цифрових сервісах і соцмережах щодо проблем, пов'язаних з особистим досвідом та освітньою діяльністю, використовуючи складноскорочені слова.	допомогою слів, утворених різними способами; редагування тексту, обґрунтування правильного вживання словотвірних засобів; написання власних висловлень із використанням зазначених слів, написання есе тощо). Мовленнєва діяльність (усне висловлення на визначену тему; усний коментар тощо).
4	Морфологія · Орфографія. Іменник	Повторення вивченого про самостійні частини мови в початкових класах. Загальна характеристика частин мови. Повторення вивчених раніше відомостей про іменник Іменник як самостійна частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Номінативна функція іменника в мовленні. Іменники загальні й власні, конкретні та абстрактні. Велика буква та лапки у власних назвах. Збірні іменники. Рід іменників. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що мають форми тільки однини або тільки множини.	35	- Організовує свою діяльність (мотивує, ставить цілі, планує, прогнозує, контролює, здійснює рефлексію, коригує); - вирізняє окремі ознаки іменників, пояснює їхню суть; - порівнює та зіставляє іменники за визначеними ознаками; - спостерігає та виявляє окремі групи іменників у власному мовленні та в літературних творах ; - використовує знання про іменник для вдосконалення власного мовлення; - виявляє власні мовні вподобання під час добору іменників ; - виявляє і виправляє помилки, допущені в тексті, з урахуванням засвоєних правил; - творчо використовує іменники як творчий засіб, обґрунтовуючи власний вибір ; - критично ставиться до власної мовленнєвої діяльності, обирає доцільні способи вдосконалення власного мовлення ; - збагачує власне мовлення іменниками, використовуючи різні джерела .	Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія). Пізнавальна діяльність (розпізнавання іменників на основі їхніх смислових і граматичних особливостей; визначення значущих частин слова в іменниках; розмежування й обґрунтування іменників з абстрактним і конкретним значенням; пояснення особливостей написання іменникових закінчень; морфологічний аналіз іменників; зображення текстової інформації про іменник у вигляді схеми, моделі, таблиці; узагальнення інформації про іменник; групування іменників за вказаною ознакою; виявлення в тексті незнайомих іменників, з'ясування лексичного значення за словником; використання словників задля з'ясування значення слів, фразеологізмів, написання слів; визначення синтаксичної ролі іменників; аналіз іменників у тексті за визначеною ознакою; тематичне групування лексики; дослідження сфер застосування правил

		Відмінювання іменників, що мають форму лише множини. Відмінки іменників. Кличний відмінок. Особливості написання іменників у кличному відмінку. Поділ іменників на відміни й групи Відмінювання іменників I відміни. Відмінювання іменників II відміни. Особливості відмінювання іменників чоловічого роду в родовому відмінку. Букви -а (-я), -у (-ю) в закінченнях іменників чоловічого роду другої відміни. Відмінювання іменників III – IV відмін. Незмінювані іменники. Рід незмінюваних іменників Написання й відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ, імен по батькові, Не з іменниками Правопис складних іменників.			написання великої букви у власних назвах; обґрунтування життєвого значення правил написання іменників; пошук проблемних ситуацій, спричинених неправильним написанням іменників; застосування іменників відповідно до стильової диференціації тексту (горизонт – науковий; видноколо – художній); визначення мовленнєвих жанрів, у яких доцільне використання іменників у формі кличного відмінка; пошук мовленнєвих жанрів і життєвих ситуацій, для яких виучувані теми мають важливе значення тощо). Текстова діяльність (пояснення ролі номінативної функції іменників у тексті; пояснення лексичного значення іменників у тексті; редагування речень і текстів; визначення теми, ідеї тексту; добір ключових слів; знаходження в тексті інформації й передавання/відтворення її графічно (карти, схеми, плани, моделі тощо) чи образно (малюнок); збагачення тексту певними іменниками тощо). Мовленнєва діяльність (переказування текстів із елементами творчого завдання; виразне читання тексту; усне висловлення на визначену тему тощо)
5	Прикметник	Повторення вивченого про прикметник у 1-4 класах: Прикметник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Групи прикметників за значенням.	26	- Організовує свою діяльність (мотивує, ставить цілі, планує, прогнозує, контролює, здійснює рефлексію, коригує); - вирізняє окремі ознаки прикметників, пояснює їхню суть ; - спостерігає та виявляє окремі групи прикметників у власному мовленні та в літературних творах ; - обирає комунікативно доцільний варіант слова з опорою на знання про частини мови, їхні функції в мовленні; - виявляє власні мовні вподобання в доборі мовних засобів ; - використовує знання про прикметник для вдосконалення	Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія). Пізнавальна діяльність (розпізнавання прикметників за смисловими і граматичними ознаками; визначення в прикметниках значущих частин слова; визначення синтаксичної ролі прикметників; творення ступенів порівняння якісних прикметників; пояснення особливостей написання

		Перехід прикметників з однієї групи в іншу. Короткі форми прикметників Ступені порівняння якісних прикметників, творення їх. Прикметники твердої й м'якої груп. Відмінювання прикметників Творення прикметників (практично). Перехід прикметників в іменники. Написання не з прикметниками Написання -н- і -нн- у прикметниках. Написання складних прикметників разом і через дефіс.		власного мовлення ; - виявляє власні мовні вподобання під час добору прикметників; - збагачує власне мовлення прикметниками як засобами художньої виразності ; - характеризує основні особливості мовного оформлення текстів (художніх текстів, медіатекстів тощо), що належать до різних стилів і жанрів .	прикметникових суфіксів та закінчень; морфологічний, словотвірний розбір прикметників; використання словників задля з'ясування значення слів, фразеологізмів, написання слів; дослідження сфер застосування правил нормативного вживання прикметників; розрізнення /групування якісних, відносних, присвійних прикметників; добір прикметників-синонімів для більш точного позначення ознаки предмета тощо). Текстова діяльність (збагачення тексту якісними і відносними прикметниками; обґрунтування доцільності вживання коротких форм прикметників; збагачення тексту епітетами як засобом виразності мовлення; аналіз у тексті дотримання орфографічних і граматичних норм; редагування речень і текстів; знаходження в тексті інформації й передавання/ відтворення її графічно (карти, схеми, плани, моделі тощо) чи образно (малюнок); складання речень, написання есе; комунікативно доцільне використання прикметників як текстотвірного засобу тощо).
6	Числівник	Повторення вивченого в 3-4 класах. Числівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні та порядкові. Числівники прості, складні та складені. Відмінювання числівників. Буква ь на кінці числівників і перед закінченням у непрямих відмінках	19	- Організовує свою діяльність (мотивує, ставить цілі, планує, прогнозує, контролює, здійснює рефлексію, коригує); - виокремлює та розрізняє числівники за різними ознаками ; - добирає потрібні числівники для створення власних текстів, дотримується мовних норм ; - виявляє і виправляє помилки, допущені в тексті, з урахуванням засвоєних мовних норм ; - спостерігає за числівниками в мовленні, зокрема на прикладі літературних творів ; - переказує зміст тексту (художнього тексту, медіатексту тощо), в різний спосіб відповідно до завдання ; - створює й самотійно презентує невеликі типові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) на відому тематику, у яких є числівники; - висловлюється в захищеному цифровому середовищі щодо проблем, пов'язаних із власним життєвим досвідом і сферою інтересів.	Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія). Пізнавальна діяльність (розпізнавання числівників на основі їх смислових і граматичних особливостей; розрізнення числівників та спільнокореневих інших частин мови (п'ять, п'ятірка тощо); розрізнення кількісних і порядкових; простих, складних і складених числівників; відмінювання числівників; морфологічний розбір числівників; уживання числівників на позначення числа й кількості предметів, порядку при лічбі, дробових чисел, для позначення приблизної кількості; моделювання життєвих ситуацій застосування знань про числівник; використання числівників як текстотвірного засобу в текстах офіційно-ділового й наукового стилів; уживання числівників на

		Роздільне написання складених числівників.			позначення дат і часу; добір прислів'їв, крилатих висловів, у складі яких є числівники тощо). Текстова діяльність (знаходження в тексті інформації й передавання/ відтворення її графічно (карти, схеми, плани, моделі тощо) чи образно (малюнок); складання речень, текстів, у складі яких є числівники; створення діалогів із використанням дат і точного позначення часу тощо). Мовленнєва діяльність (читання тексту/речень із числівниками у різних відмінкових формах; усне повідомлення, що містить числівники тощо)
7	Займенник	Повторення вивченого в 3-4 класах	16	- Організовує свою діяльність (мотивує, ставить цілі, планує, прогнозує, контролює, здійснює рефлексію, коригує); - застосовує знання на практиці; - дотримується орфографічних норм у процесі вибору мовленнєвих засобів ; застосовує знання правил орфографії для вдосконалення власного мовлення ; - спостерігає за етикетними функціями займенника в чужому мовленні й тексті літературного твору ; - добирає потрібні займенники, дотримується основних мовних норм ; - перефразовує репліки в діалозі .	Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія). Пізнавальна діяльність (розпізнавання займенників на основі їхніх смислових і граматичних особливостей; визначення розрядів займенників; визначення етикетних функцій займенника; морфологічний розбір займенників; уживання в мовленні неозначених займенниківсинонімів; добір ситуацій для застосування займенників «ти» і «Ви»; моделювання ситуацій, що передбачають етикетні функції займенників (займенники ти і Ви; уживання займенників він, вона, вони у присутності людей, на яких вони вказують тощо)). Текстова діяльність (редагування тексту (заміна повторюваних слів займенниками; аналіз художніх текстів); виразне читання тексту; використання займенників як текстотвірного засобу: застосування займенників 3-ої особи відповідно до смислу попередніх речень; використання займенників як засобу зв'язку речень у тексті тощо). Мовленнєва діяльність (виразне читання тексту; усне висловлення на задану тему).
		Займенник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.			
		Розряди займенників за значенням:			
		Етикетні функції займенників ти і Ви.			
		Відмінювання займенників усіх розрядів.			
		Приставний н у формах особових і вказівних займенників.			
		Написання разом і з дефісом неозначених займенників.			
		Правопис заперечних займенників.			

		Написання займенників із прийменниками.			
8	Інформація. Повторення вивченого в 5 класі. Добір і пошук інформації. Актуальність і несуперечливість інформації. Надійність джерел інформації. Факти і судження. Достовірність/недостовірність інформації. Текст. Повторення вивченого в 5 класі. Опис як тип тексту. Опис у різних мовленнєвих жанрах. Ідея. Проблеми в тексті. Особливості переказу як вторинного тексту. Узагальнення та вилучення подробиць як способи стиснення тексту/ План тексту. Види плану. Поняття академічної доброчесності. Жанри мовлення. Повторення вивченого у 5 класі. Відповідь на уроці. Структура відповіді. Розгорнута відповідь. Словникова стаття. Есе. Допис у соцмережах. Коментар. Порада. Електронний лист. Оголошення. Втішання. Спілкування. Повторення вивченого в 5 класі. Усне й писемне спілкування. Емоційний стан співрозмовників. Важливі й	Інформація. Повторення вивченого в 5 класі	6	- Організовує свою діяльність; - визначає основну й другорядну інформацію, мікротеми, важливі деталі в почутому повідомленні, систематизує та узагальнює різні думки, виявляючи в них спільне і різне; - пов'язує, зіставляє почуте із життєвим досвідом розрізняє факти, судження та аргументи в почутому; - обґрунтовує достовірність інформації, у разі потреби звертаючись до відповідних джерел, доречно цитуючи окремі фрагменти почутого повідомлення; - формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту; - читає тексти різних функційних стилів і мовленнєвих жанрів у різний спосіб; - визначає тему, окремі мікротеми, основну ідею, важливі деталі почутого повідомлення; - співвідносить зміст сприйнятого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) з історичним та культурним контекстом; - характеризує порушені в тексті (зокрема в художньому тексті, медіатексті) проблеми; - розрізняє відому і нову, головну та другорядну інформацію, факти та судження в тексті; - створює та самостійно презентує в простий спосіб тексти на визначену тематику дотримується основних засад академічної доброчесності під час створення власних текстів;- виявляє та виправляє помилки, допущені в тексті, спираючись на засвоєні мовні норми; - описує свої літературні вподобання, наводячи приклади прочитаних творів; - логічно структурує власне повідомлення; - експериментує з текстом; - залучає лексичне багатство мови для ефективної комунікації зі співрозмовниками; - доброзичливо висловлює своє ставлення до думок інших осіб, зважаючи на неповноту або суперечливість почутої інформації; - бере участь в онлайн-дискусіях, розпізнає розбіжності в думках і толерантно обстоює власну позицію, дотримуючись базових норм етикету; - взаємодіє з іншими в цифровому просторі, дбаючи про власну кібербезпеку.	Організаційна діяльність (цілевизначення; планування; організація роботи; самоконтроль, рефлексія). Пізнавальна діяльність (пошук інформації різних видів; укладання списків надійних джерел інформації; порівняння текстів з правдивою та неправдивою інформацією; розпізнавання в інформації фактів, суджень, аргументів; пошук хибних висловлень/думок у текстах; висування припущень щодо правдивості інформації; визначення новизни й актуальності інформації; обґрунтування актуальності інформації; визначення й обґрунтування надійності джерела інформації; виявлення відомої й нової інформації; визначення головної й другорядної інформації в прочитаному тексті; обґрунтування достовірності, повноти інформації (за потреби звертаючись до відповідних джерел, доречно цитуючи окремі фрагменти почутого повідомлення); формулювання теми (підтеми) й основної думки тексту; визначення ключових слів; складання плану тексту; інтонування тексту, реплік у ньому; перегляд певного тексту з метою віднаходження цільової інформації, яка складається з декількох слів, фраз або цифр; осмислення змісту прочитаного тексту; добір текстів різних видів; підготовка різних варіантів відповіді на визначену тему; аналіз структури; відповіді на уроці; зіставлення різних варіантів розгорнутої відповіді на уроці; (визначення в повідомленнях важливих і другорядних деталей; характеристика емоційного стану співрозмовників (героїв літературного твору); аналіз ситуацій віртуального спілкування; добір та аналіз прикладів спілкування з елементами дискримінації (цькування); аналіз лексики, що перешкоджає гармонійному спілкуванню. Текстова діяльність (написання есе на визначену тему; написання й аналіз повідомлення; підготовка

		другорядні деталі повідомлення. Міжособистісне, групове, масове спілкування. Ризики віртуального спілкування. Протидія й запобігання дискримінації, цькуванню. Безпечна поведінка в цифровому просторі. Особливості онлайнвзаємодії.			й аналіз дописів для соцмереж; написання й аналіз коментарів щодо обраної проблеми; написання й аналіз тексту поради; написання електронного листа різним адресатам (близькій людині, подрузі, вчительці, сімейному лікареві тощо); написання й оформлення тексту оголошення; формулювання різних варіантів утішань тощо). Мовленнєва діяльність (переказування докладне, вільне, творче; висловлення припущень на основі прочитаного; описання власного емоційного стану, окремих відтінків настрою, почуттів, переживань тощо під час рефлексії власної діяльності або сприймання тексту ; усна розповідь відповідно до поставленого завдання тощо; дискутування на обрану тему (проблему) тощо).
9	Повторення в кінці року		9		

**Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового
Державного стандарту базової середньої освіти**

Рівні результатів навчання	Ба л	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією

IV. Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення